

Қазақстан Республикасы
Астана қаласы
«AGZHAN» ғылыми-білім
беру орталығы»

Республика Казахстан
город Астана
«Научно-образовательный
центр «AGZHAN»

010000, Астана қ., Ш. Иманбаева қ., 5а ү., каб. 203
+7 708 425 58 09, 8 71 72 25 58 09 (қабылдау бөлімі).
www.agzhanastana.kz [agzhanastana](https://www.instagram.com/agzhanastana)
agzhan_astana@mail.ru

010000, г. Астана, ул. Ш. Иманбаева, д. 5а. 203 каб.
+7 708 425 58 09, 8 71 72 25 58 09 (приёмный кабинет).
www.agzhanastana.kz [agzhanastana](https://www.instagram.com/agzhanastana)
agzhan_astana@mail.ru

«БЕКІТЕМІН»
«AGZHAN»
ғылыми-білім беру
орталығының» директоры
М.А.Шорманбаева
09.01.2025 ж.

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ
«Жаһандық құзыреттілік» курсына оқушылардың сыни ойлауы
мен медиа сауаттылығын қалыптастыру» біліктілікті арттыру курсы

Астана қ., 2024 ж.

«Жаһандық құзыреттілік» курсында оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын қалыптастыру» біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы Білім туралы «Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңына сәйкес әзірленді. Педагогтардың біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 бұйрығымен бекітілген сондай-ақ Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 бұйрығымен бекітілген педагог қызметін қорғау заңына сәйкес қолдау.

«AGZHAN» ғылыми-білім беру орталығының» әдістемелік кеңесінде қаралды: хаттама № 1, № 1 бұйрық «09» қаңтар 2025ж.

МАЗМҰНЫ

1.	ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР	4
2.	ГЛОССАРИЙ	6
4.	БАҒДАРЛАМАНЫҢ МАҚСАТЫ, МІНДЕТТЕРІ ЖӘНЕ КҮТІЛЕТІН НӘТИЖЕЛЕР	11
5	БАҒДАРЛАМАНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН МАЗМҰНЫ.....	12
6	ОҚУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ.....	18
7	БАҒДАРЛАМАНЫ ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ.....	19
8	ОҚЫТУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ.....	20
9	КУРСТАН КЕЙІНГІ ҚОЛДАУ.....	21
10	ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ.....	22

1. Жалпы ережелер

1.1 «Жаһандық құзыреттіліктер» курсында оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын қалыптастыру» біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама): мақсаты, міндеттері, оқытудың жоспарланған нәтижелері, курстың құрылымы мен мазмұны, ұйымдастыру ерекшеліктері, курстың оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі, тыңдаушылардың білімі мен дағдыларын бақылау және бағалау рәсімі.

1.2 Бағдарлама қазіргі заманғы оқыту әдістері мен стратегиялары, оқушылардың сыни ойлау және медиа сауаттылық дағдыларын тиімді қалыптастыру дағдылары мен қабілеттері, жалпы жаһандық құзыреттілік және сыни ойлау мен медиа сауаттылық саласындағы білімдерін, дағдыларын жетілдіру саласында «жаһандық құзыреттілік» курсын оқытатын немесе оқытуды жоспарлайтын педагогтердің кәсіби құзыреттіліктерін дамытуға және жетілдіруге бағытталған, қазіргі заманғы талаптар мен жалпы мемлекеттік басымдықтарға сәйкес курсты тиімді оқытуға педагогтарды даярлау.

1.3 Бағдарлама негізгі ережелер мен талаптарды ескере отырып әзірленген:

- «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319–III Заңы
- Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №249 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы
- Қазақстан Республикасы Білім Министрінің міндетін атқарушының 2022 жылғы 15 желтоқсандағы №500 бұйрығымен бекітілген «Педагог» кәсіби стандарты
- Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2023 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығымен бекітілген негізгі орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының жарлығы
- Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2023 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығымен бекітілген жалпы орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының жарлығы
- Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі бұйрығымен бекітілген негізгі орта білім беру деңгейінің 5-9 сыныптарына арналған «Жаһандық құзыреттер» курсының үлгілік оқу бағдарламасы
 - Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі бұйрығымен бекітілген жалпы орта білім беру деңгейінің 10-сыныбына арналған «Жаһандық құзыреттер» курсының үлгілік оқу бағдарламасы

- Қазақстан Республикасы Білім Министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі бұйрығымен бекітілген жалпы орта білім беру деңгейінің 11-сыныбына арналған «Жаһандық құзыреттер» курсының үлгілік оқу бағдарламасы

- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы №175 бұйрығымен бекітілген педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидалары

- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 бұйрығымен бекітілген педагогтің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және өткізу, сондай-ақ педагог қызметін курстан кейінгі қолдау қағидалары.

1.3 Бағдарламаның өзектілігі:

Қазіргі қоғам бұрын-соңды болмаған өзгеру жылдамдығымен, белгісіздіктің жоғары деңгейімен және жаһандандудың терең процестерімен сипатталады. Бұл факторлар білім беру жүйесіне үлкен қиындықтар туғызады, оқыту мақсаттары мен әдістерін қайта қарауды талап етеді. Динамикалық өзгермелі әлемді шарлауға, ашылатын мүмкіндіктерді тиімді пайдалануға және жаһандық мәселелерді шешуге қабілетті оқушыларды даярлау қажеттілігі бірінші орынға шығады. Бұл тұрғыда жаһандық құзыреттілік маңызды болып табылады.

Жаһандық құзыреттілік дегеніміз-бұл жеке дағдылардың жиынтығы ғана емес, сонымен қатар әртүрлі мәдениеттердің адамдарымен тиімді қарым-қатынас жасауға және күрделі жаһандық мәселелерді шешуге мүмкіндік беретін білім, Дағдылар, құндылықтар мен дүниетанымдардың синтезі.

2018 жылы ЭЫДҰ-ның оқушылардың білім жетістіктерін бағалау жөніндегі халықаралық бағдарламасы (PISA) шеңберінде 15 жастағы білім алушылардың жаһандық құзыреттеріне алғашқы бағалау жүргізілді. PISA-2018 халықаралық зерттеуінің нәтижелері жаһандық құзыреттерді дамытудың өзектілігін растайды. Қазақстан 27 қатысушы елден 25-ші орынды (408 балл нәтижесімен) алып, білім алушыларда осы құзыреттерді игеру деңгейін арттыру қажеттігін көрсетеді.

2021-2022 оқу жылында қазақстандық мектепте 5-11 сыныптар үшін міндетті курс (үлгілік оқу жоспарының вариативтік компоненті) «Жаһандық құзыреттер» енгізілді.

Қазақстандық мектептерде «Жаһандық құзыреттілік» курсы енгізу (2021-2022 оқу жылы) осы мәселені шешу жолындағы маңызды қадам болып табылады. Курстың бағдарламасы 5 бөлімнен тұрады: «Экологиялық мәдениет», «Медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық», «Этика және этикет», «Азаматтық және патриотизм», «Өмір қауіпсіздігі». Курстың тиімділігі мен тиімділігі оқушылардың қажетті дағдыларын қалыптастыруда педагог кадрлардың жоғары құзыреттілігін

талап етеді. Сыни ойлау мен медиа сауаттылықтың дамуы – жаһандық құзыреттіліктің негізгі компоненттері ерекше маңызға ие.

Дұрыс емес, біржақты немесе мақсатты түрде бұрмаланған ақпаратқа (жалған жаңалықтар, үгіт-насихат) қаныққан ақпарат ағыны жағдайында ақпаратты сыни тұрғыдан талдау қабілеті қоғамда өзін-өзі сауатты анықтаудың қажетті шарты болады. Медиа сауаттылық әртүрлі көздерден алынған ақпаратты талдау, бағалау және пайдалану дағдыларының жиынтығы ретінде манипуляцияларды тануға және саналы таңдау жасауға мүмкіндік береді. Сыни тұрғыдан ойлау өз кезегінде жағдайларды талдауға, салмақты шешімдер қабылдауға және өзгерістерге бейімделуге көмектеседі.

Осылайша, "жаһандық құзыреттілік" курсына оқушыларда сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастыру" біліктілікті арттыру курстары өте өзекті болып табылады, өйткені олар "жаһандық құзыреттілік" курсы шеңберінде оқушыларда сыни ойлау мен медиа сауаттылықты дамытуда педагогтардың құзыреттілігін қалыптастыруға бағытталған. Педагогтерде осы құзыреттерді дамыту оқушылардың ХХІ ғасырдың негізгі құзыреттерін тиімді игеруін қамтамасыз етеді және бәсекеге қабілетті және қазіргі заманғы сын-тегеуріндерге бейімделген азаматтарды даярлауға ықпал етеді.

1.4 «Жаһандық құзыреттілік» курсына оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын қалыптастыру» біліктілікті арттыру курстарының бағдарламасы жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар, «Жаһандық құзыреттілік» курсын оқытуда тәжірибесі бар, сондай-ақ оны оқытуға кірісуді жоспарлап отырған адамдарға бағытталған.

1.5 «Жаһандық құзыреттілік» курсына оқушыларда сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастыру» біліктілікті арттыру курстарының ұзақтығы 108 сағатты құрайды.

2. Глоссарий

2.1 «Жаһандық құзыреттілік» курсына оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын қалыптастыру» біліктілікті арттыру курстары және осы курстың бағдарламасы мынадай ұғымдарды қамтиды:

Тұжырымдама	Тұжырымдаманың анықтамасы
жаһандық құзыреттер	басқа мәдени ортаға жататын адамдармен жеке немесе виртуалды өзара іс-қимыл кезінде және жекелеген адамдардың жергілікті, өңірлік, жаһандық проблемаларды шешуге қатысуы кезінде табысты қолданылатын білім, іскерлік,

	көзқарастар, қарым-қатынастар мен құндылықтарды үйлестіру
құзыреттер	белгілі бір жұмысты немесе міндетті орындау үшін қажетті білім, іскерлік және дағдылар жиынтығы; маманның кәсіби міндеттерді шешу қабілеті, қызметтің қандай да бір саласында өзінің кәсіби рөліне дайындығы
мотивация	адамның белгілі бір мақсатты орындауға саналы түрде тартылуы, алға қойылған міндетке жету үшін адамның қалауының көрінісі жеке тұлғаның ішкі және сыртқы күйлерінің өзгеруінен көрінеді
медиа сауаттылық	адамдарға әртүрлі медиа түрлеріндегі хабарларды талдауға, бағалауға және жасауға мүмкіндік беретін дағдылар мен дағдылардың жиынтығы
оқыту	білім алушылар мен тәрбиеленушілердің білімдерін, іскерліктерін, дағдылары мен құзыреттерін игеру, қабілеттерін дамыту, күнделікті өмірде білімді қолдану тәжірибесін игеру және өмір бойы білім алу мотивациясын қалыптастыру бойынша іс-әрекетін ұйымдастырудың мақсатты процесі
оқыту нәтижелері	білім алушылардың білім беру бағдарламасын меңгеру бойынша алған, көрсететін білімінің, машықтарының, дағдыларының бағалаумен расталған көлемі және қалыптасқан құндылықтар мен қарым-қатынастар
педагог	педагогтік немесе тиісті бейіні бойынша өзге де кәсіптік білімі бар және білім алушыларды және (немесе) тәрбиеленушілерді оқыту және тәрбиелеу, білім беру қызметін әдістемелік қолдау немесе ұйымдастыру бойынша педагогтің

	кәсіптік қызметін жүзеге асыратын адам
педагог қызметін курстан кейінгі қолдау	педагогтің курстан кейінгі қызметін үздіксіз мониторингтеу және әдістемелік, консультациялық көмек көрсету арқылы оның кәсіби құзыреттілігін дамытуды қамтамасыз ететін іс-шаралар жүйесі
сыни ойлау	адамның алынған ақпаратқа қатысты негізделген тұжырымдар мен байыпты шешімдер қабылдау қабілеті

3. Бағдарламаның тақырыбы

3.1 Бағдарламаның жаңашылдық дәрежесі: жаңашылдық пен өзектілікке; тәжірибеге бағдарлануға; интегративті көзқарас тұрғысынан медиа сауаттылық пен сыни ойлауды қарауға; қазақстандық білім беру жүйесінің ерекшеліктерін және қазақстандық қоғамның мәдени мәнмәтінін есепке алуға; «Жаһандық құзыреттілік» курсын оқытуға заманауи цифрлық құралдар мен онлайн-ресурстарды интеграциялауға; қазақстандық мектеп біліміне трендтерді енгізуге бағытталған.

Біліктілікті арттыру курстарының бағдарламасы мұғалімдердің практикалық дағдыларын қалыптастыруға бағытталған. Курс тыңдаушылары сыни ойлау мен медиа сауаттылықты дамытудың заманауи тәсілдерін үйреніп қана қоймай, оларды оқу үдерісіне, «Жаһандық құзыреттілік» курсын оқыту үдерісіне енгізудің нақты әдістерін, тәсілдерін, техникасы мен технологияларын меңгереді. Мұғалімдер ақпаратты іздеу және бағалау, медиа мәтіндерді талдау (манипуляцияларды анықтау, тіл мен визуалды бейнелерді талдау, көздерді салыстыру) әдістемелерін, сыни ойлауды дамыту стратегияларын (көздерді талдау, біржақтылықты анықтау, дәлелдерді бағалау, өз пікірін қалыптастыру) және оқушылардың осы құзыреттілік деңгейін бағалау құралдарын меңгереді.

Бағдарламаның «Медиа сауаттылық және қаржылық сауаттылық» бөлімі ғана емес, бүкіл «Жаһандық құзыреттер» курсы контекстінде сыни ойлау мен медиа сауаттылықты ықпалдастыруға бейімділігі осы құзыреттерді қазіргі әлемдегі табысты өмір сүруге, жаһандық проблемаларды шешуге қажетті жаһандық құзыреттердің неғұрлым кең жиынтығының ажырамас бөлігі ретінде қарауға және қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Бағдарлама қазақстандық қоғамның көпұлтты сипаты мен толеранттылық пен мәдениетаралық диалогты дамыту мен қолдау

қажеттілігін қоса алғанда, қазақстандық білім беру мен мәдени контекст ерекшеліктерін ескереді.

Бағдарлама қосымша білім беру мен қазіргі заманғы педагогтарды даярлаудың озық және нәтижелі техникалары мен технологияларын көздейді.

Қазақстан Республикасында жаһандық құзыреттіліктер контексінде сыни ойлау мен медиа сауаттылықты дамытуға осындай кешенді және практикалық-бағдарланған тәсілге бағдарланған осындай бағдарламалардың болмауы осы біліктілікті арттыру курстарының жаңалығын куәландырады. Бұл бағдарлама қазақстандық мектеп біліміне инновациялық трендтерді енгізуге бағытталған, бұл оның қосымша артықшылығы болып табылады.

Практикалық-бағдарланған тәсілді үйлестіру, жаһандық құзыреттіліктердің неғұрлым кең контексіне кірігу, қазақстандық білім беру ерекшеліктерін ескеру, қазіргі заманғы технологияларды пайдалану және Қазақстан Республикасында баламалардың болмауы осы біліктілікті арттыру бағдарламасын шын мәнінде инновациялық және өзекті етеді.

Модуль және тақырып атауы түріндегі Бағдарлама тақырыбының мазмұны 1-кестеде берілген:

Кесте 1. «Жаһандық құзыреттілік» курсына оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын қалыптастыру» біліктілікті арттыру курстары бағдарламасының мазмұны

<i>Модульдердің атауы</i>	<i>Тақырыптардың атауы</i>
«Курс басындағы» диагностикалық тестілеу	Курстарды оқу басталғанға дейін кәсіби құзыреттілік деңгейін бағалау
1-Модуль: Сыни ойлау мен медиа сауаттылықтың теориялық негіздері	<p>1.1. «Жаһандық құзыреттілік және оның қазіргі білім берудегі рөлі» тұжырымдамасы</p> <p>1.2. Сыни тұрғыдан ойлау: тұжырымдама, компоненттер және даму деңгейлері</p> <p>1.3. Медиа сауаттылық: қазіргі әлемдегі түсінігі, мәні, құрылымы, рөлі және маңызы</p> <p>1.4. Медиа сауаттылықты қалыптастырудағы сыни ойлаудың рөлі мен маңызы</p> <p>1.5. Ақпараттық мәдениет және ақпараттық қауіпсіздік</p>

	<p>1.6. Сыни ойлау және медиа сауаттылық тұрғысынан «Жаһандық құзыреттілік» курсының типтік бағдарламасын талдау</p> <p>1.7. Білім беру жүйесінде сыни ойлауды және медиа сауаттылықты қалыптастыру саласындағы халықаралық және қазақстандық тәжірибе</p> <p>1.8. Қазақстанда сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастырудағы ұлттық ерекшеліктер мен контекст</p> <p>1.9. Модуль тақырыптары бойынша кейстерді шешу және олардың тұсаукесері</p>
<p>2-Модуль: Сыни ойлау мен медиа сауаттылықты дамыту әдістері мен әдістері</p>	<p>2.1 Оқушылардың әртүрлі жас кезеңдерінде сын тұрғысынан ойлау және медиа сауаттылықты қалыптастырудың психологиялық-педагогикалық аспектілері</p> <p>2.2 Оқытудың белсенді әдістері және сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастыру: миға шабуыл жасау, пікірталастар, пікірталастар, рөлдік ойындар, кейс-стади</p> <p>2.3 Сыни ойлауды дамыту стратегиялары: ақпарат көздерін талдау, бейтараптылықты анықтау, аргументтерді бағалау, өз пікірін қалыптастыру</p> <p>2.4 Медиатекстерді талдау әдістері: манипуляцияларды тану, тіл мен көрнекі бейнелерді талдау, ақпарат көздерін салыстыру</p> <p>2.5 Интернетте ақпаратты іздеу және бағалау дағдыларын дамыту</p> <p>2.6 «Жаһандық құзыреттілік» курсы бойынша сабақтарда сын</p>

	<p>тұрғысынан ойлау және медиа сауаттылықты қалыптастырудың түрлі әдістері мен тәсілдерін практикалық қолдану</p> <p>2.7 5-11 сынып оқушыларының жас ерекшеліктерін ескере отырып, сыни ойлау және медиа сауаттылық саласындағы құзыреттерді қалыптастыруға бағытталған «Жаһандық құзыреттер» курсы бойынша сабақтың конспектісін әзірлеу және қорғау</p>
<p>3-Модуль: Оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын бағалау және бақылау құралдары</p>	<p>3.1 Оқушылардың сыни ойлау және медиа сауаттылық деңгейін бағалау құралдары: тесттер, эссе, жобалар, тұсаукесерлер, кейстер және т.б.</p> <p>3.2 Жұмыстардың әртүрлі түрлері бойынша сыни ойлау және медиа сауаттылық деңгейін бағалау критерийлерін әзірлеу (тестілер, эссе, жобалар, тұсаукесерлер, кейстер және т.б.)</p> <p>3.3 Оқу процесінде оқушылардың сыни ойлау қабілеті мен медиа сауаттылығын дамыту мониторингі</p> <p>3.4 Оқушылардың сын тұрғысынан ойлау және медиа сауаттылық деңгейін бағалау нәтижелерін талдау және оқыту процесін түзету</p> <p>3.5 Сын тұрғысынан ойлау және медиа сауаттылық деңгейін бағалау үшін цифрлық құралдарды пайдалану</p> <p>3.6 Модульдің тақырыбы бойынша жобаны қорғау</p> <p>3.7 «Оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын</p>

	бағалау және мониторинг құралдары»
4-Модуль: Сын тұрғысынан ойлау және медиа сауаттылықты қалыптастырудағы тиімді тәжірибелер мен сандық ресурстар	<p>4.1 Сыни ойлау және медиа сауаттылықты дамытуға назар аударып отырып, «Жаһандық құзыреттіліктер» курсының оқытудың үздік тәжірибелеріне шолу</p> <p>4.2 Сандық білім беру ресурстары (онлайн-платформалар, интернет-ресурстар, мобильді қосымшалар, оқу материалдары) және олардың сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастырудағы рөлі</p> <p>4.3 «Жаһандық құзыреттер» курсының сыни тұрғысынан ойлау және медиаграмоттылықты қалыптастыруға бағытталған дидактикалық материалдар әзірлеу</p> <p>4.4 Топтарда сабақ конспектілері мен дидактикалық материалдарды әзірлеу бойынша жұмыс</p>
Қорытынды тестілеу	Курсты игеру қорытындысы бойынша қорытынды деңгейді бағалау

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

4.1 **Бағдарламаның мақсаты:** оқу процесінің тиімділігін, сапасын және оқушылардың жаһанданған және ақпараттық қоғамдағы өмірге дайындық деңгейін арттыру мақсатында «Жаһандық құзыреттілік» курсының оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын қалыптастыру саласындағы педагогтердің кәсіби құзыреттілігін жетілдіру болып табылады.

4.2 Бағдарламаның міндеттері:

- «жаһандық құзыреттіліктер» тұжырымдамасы, оның қазіргі заманғы білім берудегі орны, жаһандық құзыреттіліктер құрылымындағы

сыни ойлау мен медиа сауаттылықтың рөлі мен маңызы туралы педагогтардың білімін өзектендіру;

- «сыни ойлау» ұғымының теориялық негіздерін, оның құрамдастарын (талдау, синтез, бағалау, рефлексия) және оның дамуына педагогикалық тәсілдерді меңгеру;
- медиақұрамдылықты медиамәтіндерді түсінуді, дереккөздерді сыни бағалауды және жеке медиаконтент жасай білуді қоса алғанда, ақпараттық қоғамдағы өмір үшін қажетті негізгі құзырет ретінде қарау;
- оқушылардың әртүрлі жас кезеңдерінде сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастырудың психологиялық-педагогикалық аспектілерін, білім беру жүйесінде сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастыру мен дамытудың халықаралық және қазақстандық тәжірибесін талдау;
- сыни ойлау және медиа сауаттылықты қалыптастыру дағдыларын, «Жаһандық құзыреттілік» курсына оқушылардың бойында оларды дамытуға бағытталған әдістер мен тәсілдерді игеру, әртүрлі пәндік салаларға іскерлік пен дағдыларды ықпалдастыру;
- критикалық ойлауды дамытуға ықпал ететін оқытудың әртүрлі нысандары мен әдістерін енгізу (проблемалық оқыту, пікірталастар, пікірталастар, кейс-стади, жобалау қызметі, ойын әдістері және т.б.);
- мұғалімдердің түрлі форматтағы медиамәтіндерді (мәтін, фото, бейне, аудио, әлеуметтік желілер) манипуляцияларды, бейтараптылықты, дәйексіз ақпаратты анықтау мақсатында талдау және бағалау дағдылары мен іскерліктерін дамыту, сыни ойлау мен медиасауаттылықты қалыптастыру мақсатында цифрлық ресурстармен жұмыс істеу құралдарын игеру (онлайн-платформалар, веб-сайттар, мобильді қосымшалар);
- сыни ойлау мен медиа сауаттылықты дамытуға, сыни ойлау мен медиа сауаттылық деңгейін бағалау критерийлерін әзірлеуге бағытталған оқу материалдары мен тапсырмаларын жасау дағдыларын меңгеру;
- сабақтардың конспектілерін әзірлеу, біліктілікті арттыру курстары барысында оқытылған әдістемелерді қолдана отырып, оқушылардың сыни ойлау және медиа сауаттылығы саласындағы құзыреттерін дамытуға бағытталған сабақтардың фрагменттерін ұсыну;
- біліктілікті арттыру курстарын меңгеру процесінде дайындалған жұмыс нәтижелері бар курстарды тыңдаушының портфолиосын құру;
- тыңдаушылардың педагогикалық қызмет саласындағы рефлексия дағдыларын жетілдіру, өз бетінше білім алуға және кәсіби дамуға ынталандыруды арттыру, тәжірибе алмасу және одан әрі ынтымақтастық үшін кәсіби қоғамдастықты қалыптастыру.

4.3 Бағдарламаның күтілетін нәтижелері

Курс бағдарламасын меңгеру нәтижелері бойынша тыңдаушылар:

- «Жаһандық құзыреттіліктер» тұжырымдамасының қағидаттары мен мәнін, жаһандық құзыреттіліктер құрылымындағы сыни ойлау мен медиа сауаттылықтың орны мен ролін, оқушылардың әртүрлі жас кезеңдерінде сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастырудың психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін түсінуді көрсетеді;
- сыни ойлауды дамыту стратегияларын (ақпарат көздерін талдау, бейтараптылықты анықтау, аргументтерді бағалау, өз пікірін тұжырымдау), медиатекстерді талдау әдістерін (манипуляцияларды тану, тіл мен көрнекі бейнелерді талдау, ақпарат көздерін салыстыру), интернеттегі ақпаратты іздеу мен бағалауды игеруді көрсетеді;
- «Жаһандық құзыреттіліктер» курсының сабақтарын әзірлеу және өткізу кезінде сыни және медиа сауаттылық шеберліктері мен дағдыларын қалыптастыру саласындағы білім мен дағдыларды қолданады;
- оқушылардың сыни ойлау және медиа сауаттылық деңгейін бағалаудың түрлі құралдары мен критерийлерін әзірлейді, оқыту процесінде оқушылардың сыни ойлау және медиа сауаттылығын дамыту мониторингін жүзеге асырады;
- оқушылардың сыни ойлау қабілеті мен медиаграматизмінің қалыптасу деңгейін мониторингілеу және бағалау дағдыларын көрсетеді.

5 Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны оқытудың мәлімделген мақсаттарын, міндеттерін және күтілетін нәтижелерін іске асыруға бағытталған. Бағдарлама қисынды өзара байланысты 4 модульден тұрады. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны Курстың оқу-тақырыптық жоспарында берілген (2-кесте)

2-кесте Курстардың оқу-тақырыптық жоспары (108 сағ.)

	Тақырып	Барлық сағат саны					Барлығы
		дәрістер	практикалық сабақтар	Тыңдаушының өзіндік жұмысы	Тестілеу	Қорытынды бақылау	

	«Курс басындағы» диагностикалық тестілеу				1			1
	Модуль 1: Сыни ойлау және медиаграматиканың теориялық негіздері							
1.1	«Жаһандық құзыреттіліктер» тұжырымдамасы және оның қазіргі заманғы білім берудегі рөлі	1	1				1	3
1.2	Сыни ойлау: түсінік, компоненттер және даму деңгейлері	2	1	1			1	5
1.3	Медиа сауаттылық: ұғым, мәні, құрылымы, қазіргі әлемдегі рөлі мен мәні	2	1	1			1	5
1.4	Медиа сауаттылықты қалыптастырудағы сын тұрғысынан ойлаудың рөлі мен мәні	1	1					2
1.5	Ақпараттық мәдениет және ақпараттық қауіпсіздік	1	1					2
1.6	Сыни ойлау және медиа сауаттылық тұрғысынан «Жаһандық құзыреттер» курсының үлгілік бағдарламасын талдау	1	1	1				3
1.7	Білім беру жүйесінде сыни	2	1					3

	ойлау және медиа сауаттылықты қалыптастыру саласындағы халықаралық және қазақстандық тәжірибе							
1.8	Қазақстандағы сын тұрғысынан ойлау және медиа сауаттылықты қалыптастырудағы ұлттық ерекшеліктер мен контекст	1	1					2
1.9	Модуль тақырыптары бойынша кейстерді шешу және оларды көрсету	2	2	1				5
	1 Модуль бойынша жиыны	13	10	4			3	30
2-модуль: Сыни ойлау мен медиа сауаттылықты дамытудың әдістері мен тәсілдері								
2.1	Оқушылардың әртүрлі жас кезеңдерінде сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастырудың психологиялық-педагогикалық аспектілері	1	2	1				4
2.2	Оқытудың белсенді әдістері және сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастыру: миға шабуыл, пікірталас, пікірталас, рөлдік ойындар, кейс-стади	2	2	1			1	6

2.3	Сыни ойлауды дамыту стратегиялары: ақпарат көздерін талдау, біржақтылықты анықтау, дәлелдерді бағалау, өз пікірін тұжырымдау	2	2	1			1	6
2.4	Медиа мәтінді талдау әдістері: манипуляцияны тану, тіл мен визуалды бейнені талдау, ақпарат көздерін салыстыру	2	2	1			1	6
2.5	Интернеттегі ақпаратты іздеу және бағалау дағдыларын дамыту	1	1					2
2.6	Сыни тұрғыдан ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастырудың әртүрлі әдістері мен әдістерін «Жаһандық құзыреттілік» курсына практикалық қолдану	2	2	1			1	6
2.7	5-11 сынып оқушыларының жас ерекшеліктерін ескере отырып, сыни ойлау және медиа сауаттылық саласындағы құзыреттерді қалыптастыруға бағытталған «Жаһандық құзыреттіліктер»	2	2	1				5

	курсы бойынша сабақтың конспектісін әзірлеу және қорғау							
	2 Модуль бойынша жиыны	12	13	6			4	35
3-Модуль: Оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын бағалау және бақылау құралдары								
3.1	Оқушылардың сыни ойлау және медиа сауаттылық деңгейін бағалау құралдары: тесттер, эсселер, жобалар, презентациялар, кейстер	2	2				1	5
3.2	Әртүрлі жұмыс түрлері (тесттер, эсселер, жобалар, презентациялар, кейстер) бойынша сыни ойлау және медиа сауаттылық деңгейін бағалау критерийлерін әзірлеу	2	2				1	5
3.3	Оқу процесінде оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын дамыту мониторингі	2	2				1	5
3.4	Оқушылардың сыни ойлау деңгейі мен медиа сауаттылығын бағалау нәтижелерін талдау және оқу процесін түзету	2	2	1				5
3.5	Сыни ойлау мен медиа сауаттылық деңгейін бағалау үшін сандық	1	2	1				4

	құралдарды пайдалану							
3.6	Модуль тақырыбы бойынша жобаны қорғау «Оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын бағалау және бақылау құралдары»	2	2	1				5
	3 модуль бойынша жиыны	11	12	3			3	29
4-Модуль: Сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастырудағы тиімді тәжірибелер мен цифрлық ресурстар								
4.1	Сыни ойлау мен медиа сауаттылықты дамытуға бағытталған «Жаһандық құзыреттілік» курсының оқытудың үздік тәжірибелеріне шолу	1	1	1				3
4.2	Цифрлық білім беру ресурстары (онлайн-платформалар, интернет-ресурстар, мобильді қосымшалар, Оқу материалдары) және олардың сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастырудағы рөлі	1	2				1	4
4.3	«Жаһандық құзыреттілік» курсының сыни ойлау мен медиа		2				1	3

	сауаттылықты қалыптастыруға бағытталған дидактикалық материалдарды әзірлеу							
4.4	Сабақтар мен дидактикалық материалдардың рефераттарын әзірлеу бойынша топтарда жұмыс істеу		2					2
	Барлығы 4 модуль бойынша	2	7	1			2	12
	Қорытынды тестілеу					1		1
	Барлығы: 100 академиялық сағат <i>Ескерту: 1 академиялық сағат - 50 минут</i>	38	42	14	1	1	12	108

Модульдердің мазмұны

1-Модуль: сыни ойлау мен медиа сауаттылықтың теориялық негіздері

Өзектілігі: Қазіргі әлем ақпараттың үлкен ағымымен сипатталады, көбінесе қарама-қайшы және сенімсіз. Ақпаратты сыни тұрғыдан бағалау, манипуляциялар мен фейктерді тану қабілеті қоғамда табысты өмір сүрудің қажетті шарты болып табылады. Сыни ойлауды дамыту қазіргі білім беру жүйесінің басымдықтарының бірі болып табылады, өйткені ол өмір бойы өзін-өзі тәрбиелеуге және өзін-өзі дамытуға қабілетті тәуелсіз, белсенді және жауапты тұлғаны қалыптастыруға ықпал етеді. Медиа сауаттылық-бұл медиа мазмұнды тұтынуға ғана емес, оны құруға және цифрлық ортамен қауіпсіз өзара әрекеттесуге мүмкіндік беретін негізгі дағды. Тиісінше, мұғалімдер цифрлық білім беру кеңістігінде тиімді жұмыс істеу және «Жаһандық құзыреттілік» курсына оқытуда оқушылардың осы дағдыларын қалыптастыру үшін сыни ойлау және медиа сауаттылық дағдыларына ие болуы керек. Сыни ойлау мен медиа сауаттылықты оқу процесіне тиімді интеграциялау мұғалімдерден осы тұжырымдамалардың теориялық негіздерін терең түсінуді және оларды іс жүзінде қолдана білуді талап етеді. Мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігіне

қойылатын заманауи талаптар ақпаратпен жұмыс істеу, оқушылардың сыни ойлауын дамыту және білім беру процесінде медиатехнологияны қолдану қабілетін қамтиды. Бұл модуль мұғалімдердің кәсіби деңгейін арттыруға тікелей ықпал етеді.

Күтілетін нәтижелер:

Тыңдаушылар «Жаһандық құзыреттілік», «сыни ойлау», «медиа сауаттылық» ұғымдарын түсінеді және дұрыс қолданады. Сыни тұрғыдан ойлау компоненттерін (талдау, синтез, бағалау, түсіндіру, рефлексия), медиа мәтіндердің құрылымын (формат, мазмұн, мақсат) меңгерген. Қазіргі қоғамдағы табысты әлеуметтену, оқыту және кәсіби қызмет үшін сыни ойлау мен медиа сауаттылықтың маңыздылығын түсінеді. Медиа тұтыну мен медиа өндірістің этикалық және құқықтық аспектілерін, сондай-ақ медиа мәтіндерді қауіпсіз пайдалану принциптерін меңгерген. Олар әртүрлі көздерден алынған ақпаратты талдайды, қайшылықтарды, сенімсіздік пен біржақтылықты анықтайды. Медиа мәтіндердің әртүрлі түрлерін (мәтін, фото, видео, аудио) талдаңыз, манипуляция әдістерін анықтаңыз және медиа хабарламалардың мақсаттарын анықтаңыз. Өздерінің ойлау процестерін талдаңыз, когнитивті бұрмаланулар мен алалаушылықтарды анықтаңыз. Сыни тұрғыдан ойлау және медиа сауаттылық саласында өз дағдыларын үнемі жетілдіру қажеттілігін түсінеді.

2-Модуль: Сыни ойлау мен медиа сауаттылықты дамыту әдістері мен әдістері

Өзектілігі: Бұл модульдің өзектілігі теорияны практикалық қолданусыз білу қажетті нәтижелерге әкелмейтіндігіне байланысты. Мұғалімдер сыни ойлау мен медиа сауаттылықтың не екенін түсініп қана қоймай, оқушыларда осы дағдыларды қалай қалыптастыру және дамыту керектігін білуі керек. Теориялық негіздерді (1-Модуль) игергеннен кейін оқу процесінде қолдануға болатын нақты әдістер мен құралдарға қажеттілік туындайды. Бұл модуль осы ауысуды қамтамасыз етеді. Мұғалімдер әртүрлі жастағы және әртүрлі білім беру қажеттіліктері бар оқушыларда сыни ойлау мен медиа сауаттылықты дамытуға ықпал ететін ең тиімді әдістерді табу проблемасына тап болады. 2-Модуль мұғалімдерге осындай стратегияларды ұсынуға бағытталған. Модуль осы құзыреттерді «Жаһандық құзыреттілік» курсына ғана емес, басқа пәндерге де біріктіру үшін әдістемелік қолдау көрсетеді. Бұл сыни ойлау мен медиа сауаттылықты оқшауланбай, бүкіл білім беру процесі аясында қалыптастыруға мүмкіндік береді. 2-Модуль мұғалімдерге дайын әдістерді қолдануға ғана емес, сонымен қатар оқушылардың қажеттіліктері мен сабақтың мақсаттарына сәйкес келетін тапсырмалар мен материалдарды дербес әзірлеуге мүмкіндік береді.

Күтілетін нәтижелер: Тыңдаушылар оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын дамытуға бағытталған әртүрлі әдістемелік

тәсілдер мен әдістерді меңгерген. Сыни ойлау мен медиа сауаттылықты дамытуға бағытталған оқытудың белсенді әдістерін қолдана отырып сабақтар әзірлейді және өткізеді. Әр түрлі форматтағы медиа мәтіндерді талдаңыз және ақпараттың дұрыстығын тексеру үшін әр түрлі құралдарды қолданыңыз. Әдістемелер мен әдістерді оқушылардың әртүрлі білім беру контексттері мен қажеттіліктеріне бейімдеу. Сыни ойлау және медиа сауаттылық тақырыптарын әртүрлі пәндік салаларға біріктіреді. Оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын дамыту үшін өздерінің Оқу материалдары мен тапсырмаларын әзірлейді. Сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастыру мен дамытудың қолданылатын әдістері мен әдістерінің тиімділігіне талдау жасайды. Сыни ойлау мен медиа сауаттылықты дамыту саласында педагогикалық тәжірибені жетілдіру.

3-Модуль: Оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын бағалау және бақылау құралдары

Өзектілігі: Сыни ойлау мен медиа сауаттылықты дамытудың әдістері мен әдістерін енгізгеннен кейін оқушылардың үлгерімін бақылауға және педагогикалық күш-жігердің тиімділігін бағалауға мүмкіндік беретін құралдарға қажеттілік туындайды. Бағалау және бақылау дағдыларды дамыту фактісін анықтауға ғана емес, сонымен қатар оқушылар мен тәрбиешілерге кері байланыс береді, бұл оқу процесін түзетуге және оны тиімдірек етуге көмектеседі. Бағалаудың сенімді және сенімді құралдарын әзірлеу әрі қарайғы жұмысты жоспарлау мақсатында оқушыларда сыни ойлау мен медиа сауаттылықтың даму деңгейінің объективті көрінісін алуға мүмкіндік береді. Бағалау және бақылау білім беру процесін оқушылардың жеке қажеттіліктеріне бейімдеуге мүмкіндік беретін проблемалық аймақтар мен аймақтарды анықтауға көмектеседі. Қазіргі білім беру жүйесі тек білімді ғана емес, сонымен қатар сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қоса алғанда, тиісті құралдарды қажет ететін Дағдылар мен дағдыларды бағалауға бағытталған. Бағалау және мониторинг нәтижелері «Жаһандық құзыреттілік» курсы мен әдістемелерінің орта және қысқа мерзімді жоспарлауын талдау және түзету үшін пайдаланылуы мүмкін, бұл олардың үнемі жетілдірілуіне ықпал етеді.

Күтілетін нәтижелер: Тыңдаушылар сыни ойлауды және медиа сауаттылықты бағалау мен бақылаудың жалпы принциптерін, әдістерін, құралдарын біледі. Сыни ойлау мен медиа сауаттылықты бағалаудың әртүрлі құралдарын (тапсырмалар, тесттер, айдарлар, критерийлік шкалалар және т.б.) әзірлейді. Әзірленген бағалау және бақылау құралдарын қолданыңыз. Медиа мәтіндерді талдайды және сыни ойлау мен медиа сауаттылық дағдыларын анықтайды. Оқушылардың жұмысын бағалайды және нәтижелерін түсіндіреді. Сыни ойлау мен медиа сауаттылықтың дамуына мониторинг жүйесін әзірлейді. Білім беру

процесін жақсарту үшін бағалау және бақылау нәтижелерін пайдаланыңыз. Бағалау және бақылау нәтижелері негізінде оқушылар мен ата-аналарға кері байланыс беріңіз.

4-Модуль: Сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастырудағы тиімді тәжірибелер мен цифрлық ресурстар

Өзектілігі: Қазіргі білім беру процесі мұғалімдерден теория мен әдістерді білуді ғана емес, сонымен қатар цифрлық ұрпақтың сұраныстарына сәйкес келетін заманауи құралдар мен тәсілдерді қолдана білуді талап етеді. Цифрлық технологиялар білім беруде маңызды рөл атқарады және мұғалімдер оларды оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын дамыту мақсатында тиімді пайдалануы керек. Сандық мазмұнды табу, талдау және құру қабілеті қазіргі қоғамдағы өмір үшін маңызды дағды болып табылады және мұғалімнің міндеті оқушыларға осы дағдылар мен дағдыларды дамытуға көмектесу болып табылады. Заманауи цифрлық технологияларды және жұмыстың интерактивті түрлерін пайдалану оқушылардың оқу процесіне ынтасы мен қатысуын арттыруға ықпал етеді. Сандық ресурстарды пайдалану әртүрлі ақпарат көздері мен оқу құралдарына қол жеткізу арқылы білім беру мүмкіндіктерін кеңейтуге мүмкіндік береді.

Күтілетін нәтижелер: Сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастырудың табысты тәжірибелерінің мысалдарын, сыни ойлау мен медиа сауаттылық саласындағы құзыреттілікті дамытуға ықпал ететін әртүрлі цифрлық құралдар мен ресурстарды білу. Сандық ресурстарды оқу процесіне тиімді біріктіре білу. Тұтастай алғанда жаһандық құзыреттіліктерді және сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастыру үшін тиімді сапалы цифрлық ресурстарды табу, талдау және іріктеу. Сыни ойлау мен медиа сауаттылықты дамыту үшін сандық құралдарды қолдана білу. Цифрлық технологияларды пайдалана отырып, «Жаһандық құзыреттілік» курсы бойынша сабақтардың конспектісін әзірлеу. Сандық ресурстарды әртүрлі пәндік салаларға және оқушылардың жас санаттарына бейімдеу. Сыни ойлау мен медиа сауаттылықты дамыту мақсатында түрлі онлайн-платформаларды, интернет ресурстар мен қосымшаларды пайдалану. Цифрлық технологияларды қолдана отырып, интерактивті тапсырмалар мен жобаларды әзірлеу. Қолданылатын цифрлық ресурстардың тиімділігін талдау. Цифрлық технологияларды білім беру процесіне біріктірудің маңыздылығын түсіну.

6 Оқу процесін ұйымдастыру

6.1 Біліктілікті арттыру курсының ұзақтығы 108 сағат курстардың оқу-тақырыптық жоспарына сәйкес күндізгі оқу форматы режимінде ұйымдастырылады, оның ішінде 80 аудиториялық сағат, СӨЖ саны 14 сағат, курстан кейінгі қолдау – 12 сағат. Курс курстан кейінгі қолдауды есептегенде үш апта бойы игеріледі.

6.2 Біліктілікті арттыру курсы шеңберінде сабақтарды ұйымдастыру процесінде оқытудың әртүрлі әдістері пайдаланылады: түсіндірме-иллюстрациялық, проблемалық баяндау әдісі, ішінара-іздістіру және зерттеу әдістері, белсенді оқыту әдістері.

6.3 Біліктілікті арттыру курсы іске асыру барысында сабақтар дәріс және практикалық сабақтар түрінде өткізіледі. Курста дәрістердің келесі түрлері жоспарланады: кіріспе дәріс, проблемалық дәріс, ақпараттық дәріс. Біліктілікті арттыру курсы бойынша практикалық сабақтардың мынадай түрлері жоспарланады: іскерліктер мен дағдыларды қалыптастырудың практикалық сабағы, қалыптасқан құзыреттіліктерді тереңдетуге арналған практикалық сабақ, интеграцияланған практикалық сабақ, практикум.

6.4 Курс тыңдаушыларының өзіндік жұмысы мынадай міндеттерді шешуге бағытталған: дәріс және практикалық сабақтар кезінде тыңдаушылардың алған білімдерін, іскерліктері мен дағдыларын бекіту және кеңейту; сыни ойлау, медиа сауаттылық, цифрлық технологиялар дағдыларын дамыту; өзін-өзі ұйымдастыру.

6.5 Курстар барысында практикаға бағдарлану қағидатын іске асыру мақсатында тапсырмалардың әртүрлі түрлері қолданылады: тест тапсырмалары, кейс тапсырмалар, дамытушылық және танымдық міндеттерді шешу, практикалық тапсырмаларды шешу, жобаны орындау және қорғау, сабақтардың рефераттарын әзірлеу және т. б.

6.6 Курсты іске асыру процесінде кәсіби құзыреттіліктерді дамыту және жетілдіру мақсатында шағын топтарда жұмыс, кейіннен талдау және рефлексия, жұмыстың жеке нысандары, жобаны орындау және оны таныстыру көзделген.

6.7 Қорытынды бақылау тестілеу түрінде жүзеге асырылады.

7 Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

7.1 **«Жаһандық құзыреттілік» курсына оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын қалыптастыру»** біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасын оқу-әдістемелік қамтамасыз ету мыналарды қамтиды:

- 1) біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы;
- 2) дәріс сабақтарының материалдары және презентациялық материалдар;
- 3) дәріс және практикалық сабақтарға арналған үлестірме материалдар;
- 4) кейс тапсырмалар, практикалық тапсырмалар, дамытушылық және танымдық міндеттер және т. б.;
- 5) диагностикалық материалдар;
- 6) қорытынды бақылау материалдары.

Біліктілікті арттыру курсының теориялық материалына дәріс материалдары, оқулықтар, монографиялар және ғылыми мақалалар кіреді.

Курстың мазмұнын тиімді игеру мақсатында тыңдаушыларға теориялық білімді бекітуге және практикалық дағдыларды дамытуға бағытталған түрлі тапсырмалар ұсынылады. Тапсырмалар білім беруді ұйымдастырудың ерекшеліктеріне, күрделілік деңгейіне және бағдарлама бөлімдерінің ерекшеліктеріне бейімделген.

Өзін-өзі бағалау критерийлері тыңдаушыларға зерттелетін тақырыптар шеңберінде өз білімдерін, дағдылары мен құзыреттерін талдауға және бағалауға мүмкіндік береді. Өзін-өзі бағалау тыңдаушының жетістік деңгейін анықтауға және оларды жою мақсатында проблемалық аймақтарды анықтауға бағытталған.

Дидактикалық тәсілді және кешенді оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді пайдалану тыңдаушыларға бағдарламаны тиімді және нәтижелі меңгеруге, құзыреттіліктерді дамытуға және алған білімдері мен дағдыларын практикада қолдануға мүмкіндік береді.

Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету бағдарламаның теориядан практикаға дейінгі бөлімдерін дәйекті зерттеуді қамтамасыз етеді. Бағдарламаны игеруде оқытушылар тарапынан әдістемелік қолдау мен консультациялар маңызды рөл атқарады. Консультациялар мен әдістемелік қолдау курс қатысушыларына материалды игеруге көмектесуге, курсты игеру процесінде тыңдаушылардағы олқылықтарды жоюға, бағдарламаны игеру және тапсырмаларды орындау процесінде кері байланысты жүзеге асыруға бағытталған.

8 Оқу нәтижелерін бағалау

8.1 Курс тыңдаушыларының білімін бақылау және бағалау мақсатында орындалатын функцияларға байланысты бақылаудың төрт түрі қолданылады: алдын ала, ағымдағы, мерзімді және қорытынды.

8.2 Ағымдағы, мерзімді және қорытынды бақылау нәтижелерін бағалау 3-кестеге сәйкес тыңдаушылардың жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік жүйесінде жүзеге асырылады.

Кесте 3. Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін оларды дәстүрлі бағалау шкаласына аудара отырып есепке алуды бағалау жүйесі

Ұпайлар	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
95-100	Өте жақсы
90-94	

85-89	Жақсы
80-84	
75-79	
70-74	
65-69	Қанағаттанарлық
60-64	
55-59	
50-54	
0-49	

8.1 Ағымдағы және қорытынды бақылау тапсырмалары 100 балдық шкала бойынша бағаланады.

8.2 Тыңдаушылардың ағымдағы үлгерімі ағымдағы бақылау мен мерзімді бақылау бағаларынан құралады және формула бойынша есептеледі:

$$AY = \frac{(AB1+AB2+ABn)}{n},$$

AY – ағымдағы үлгерім,

AB – ағымдағы бақылау,

n – ағымдағы бақылаулар саны.

8.3 успеваемость слушателей складывается из оценок текущего контроля и периодического контроля и рассчитывается по формуле:

$$TY = \frac{(TK1+TK2+TKn)}{n}, \text{ где}$$

TY – текущая успеваемость,

TK – текущий контроль,

n – количество текущих контролей.

8.4 Ағымдағы үлгерім қорытындысы бойынша 50 баллдан кем жинаған тыңдаушы қорытынды бақылауға жіберілмейді

8.5 Біліктілікті арттыру курсы бойынша қорытынды баға ағымдағы үлгерім бағасын және қорытынды бақылауды қамтиды. Қорытынды бағалаудағы ағымдағы үлгерім үлесі 60%, қорытынды бақылау үлесі (қорытынды тестілеу) - 40% құрайды. Қорытынды баға мына формула бойынша есептеледі: ҚБ = 0,6*AY + 0,4*ҚБ, ҚБ – қорытынды баға, AY – ағымдағы үлгерімді бағалау, ҚБ- қорытынды бақылау ұпайлары.

8.6 Біліктілікті арттыру курсының нәтижелері бойынша сертификат курс бойынша кемінде 55 балды құрайтын тыңдаушыларға беріледі.

8.7 Курс бойынша қорытынды бағасы 55 баллдан төмен, бірақ ағымдағы үлгерім қорытындысы бойынша кемінде 50 балл жинаған тыңдаушының қорытынды бақылаудан бір рет қайта өту мүмкіндігі бар.

8.8 Қорытынды аттестаттау тестілеу нысанында өтеді. Сұрақтардың жалпы саны – 20.

9 Курстан кейінгі қолдау

9.1 Курстан кейінгі қолдау «Жаһандық құзыреттілік» курсында оқушылардың сыни ойлауы мен медиа сауаттылығын қалыптастыру» біліктілікті арттыру бағдарламасының маңызды құрамдас бөлігі болып табылады, ол тыңдаушыларды игеру аяқталғаннан кейін қосымша қолдауды қамтамасыз етуге, алған білімдерін, іскерліктері мен дағдыларын педагогтердің жұмысына практикалық енгізуді қолдауға, оларды кәсіби даму және жетілдіру жолында қолдауға бағытталған.

9.2 Курстан кейінгі қолдаудың басты мақсаты педагогтердің сыни ойлау, медиа сауаттылық саласында алған білімдерін, біліктері мен дағдыларын тұрақты және тиімді пайдалануын қамтамасыз ету, өзінің педагогикалық қызметінде Жаһандық құзыреттіліктерді қалыптастыру, олардың ұзақ мерзімді перспективада кәсіби дамуын қолдау, кәсіби қиындықтарды анықтау арқылы тыңдаушыларға уақтылы әдістемелік көмек көрсету болып табылады.

9.3 Курстан кейінгі қолдаудың мазмұны бағдарламаның мақсатымен, міндеттерімен және күтілетін нәтижелерімен айқындалады және алған білімдерін, іскерліктері мен дағдыларын практикада қолдануда практикалық көмекті қамтамасыз ететін әртүрлі, икемді және педагогтердің қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған болып табылады.

9.3 Курстан кейінгі қолдау мазмұнының негізгі компоненттері: оқыту процесінде туындайтын нақты жағдайларды талдау және алынған білім негізінде шешімдер іздеу; мұғалімдерге сыни ойлауды, медиа сауаттылықты және оқушылардың жаһандық құзыреттілігін дамытуға бағытталған сабақтардың, тапсырмалардың, жаттығулардың жоспарларын-рефераттарын әзірлеуге көмектесу; «Жаһандық құзыреттілік» курсының мазмұнын, оқушылардың жас ерекшеліктерін және оқу жағдайларын ескере отырып, сыни ойлау мен медиа сауаттылықты қалыптастыруға бағытталған стратегияларды, әдістерді, әдістер мен әдістерді қолдану мәселелері бойынша консультациялар; жаңа тәсілдерді енгізу процесінде педагогтерде туындайтын мәселелер мен проблемаларға жедел ден қою; үздік тәжірибелерді көрсету және табысты тәжірибе мен мысалдармен алмасу оқу процесінде жаңа тәжірибелерді қолдану; Педагогикалық қызметті талдау және жетілдіру үшін құралдар мен әдістемелерді ұсыну; қолдау және тәлімгерлік; педагогтердің кәсіби білімін тереңдету және үздіксіз дамыту; курстардың барлық тыңдаушыларына қолжетімді әдістемелік материалдар банкін қалыптастыру; сыни ойлау, медиа сауаттылық және жаһандық құзыреттілік саласындағы жаңа зерттеулер мен әзірлемелер туралы

педагогтерді хабардар ету; курстан кейінгі қолдаудың тиімділігі және алынған нәтижелер туралы Кері байланыс жинау; алынған мәліметтер негізінде курстан кейінгі қолдау бағдарламасына өзгерістер мен толықтырулар енгізу.

9.4 Курстан кейінгі қолдау оның курстан кейінгі қызметіне үздіксіз мониторинг жүргізу және әдістемелік, консультациялық көмек көрсету арқылы тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерін қалыптастыруды және дамытуды қамтамасыз ететін іс-шаралар жүйесін білдіреді.

9.5 Біліктілікті арттыру курстарының тыңдаушыларын курстан кейінгі қолдау мынадай нысандарда жүзеге асырылады:

* бейнеконференция режимінде Жеке (курс оқытушыларынан немесе жаңа білімді, іскерлікті және дағдыларды қолдану мәселелері бойынша тәжірибелі тәлімгерлерден жеке Кері байланыс), топтық консультациялар (жалпы мәселелерді талқылау және педагогтар топтарында ұжымдық шешімдерді іздеу) ;

* тәлімгерлік қолдау (курстан кейінгі кезең ішінде педагогтарды қолдау, нақты міндеттерді шешуге және кәсіби дамуда ілгерілеуге көмектесу);

* онлайн форум / чат (байланыс, тәжірибе алмасу, мәселелерді талқылау және шешімдерді табуға арналған платформа);

* вебинарлар, онлайн конференциялар;

* тыңдаушылардың тәжірибелік іс-әрекеттегі тәжірибесін жинақтау;

* мастер-класстарды ұйымдастыру және өткізу

* ресурстарды бірлесіп құру (ортақ қол жеткізу үшін материалдарды әзірлеу және жариялау (әдістемелік әзірлемелер, сабақ жоспарлары, тапсырмалар);

* әлеуметтік желілердегі беттерде әдістемелік және ақпараттық қолдау;

* курстар тақырыбының бағыттары бойынша ғылыми мақалаларды дайындауға және жариялауға әдістемелік көмек.

9.6 Өзара іс-қимылдың бұл нысандары тыңдаушылардың тәжірибеде туындайтын кәсіби қиындықтарын толтыруға, нақты кәсіби қызметте игерілген теориялық және практикалық материалды қолдануды қолдауды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

10 Қолданылған әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. Негізгі орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты, Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту Министрінің 2023 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығымен бекітілген

2. Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-9 сыныптарына арналған «Жаһандық құзыреттер» курсының үлгілік оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту Министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі бұйрығымен бекітілген

3. Жалпы орта білім беру деңгейінің 10-сыныбына арналған «Жаһандық құзыреттер» курсының үлгілік оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту Министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі бұйрығымен бекітілген

4. 4. Жалпы орта білім беру деңгейінің 11-сыныбына арналған «Жаһандық құзыреттер» курсының үлгілік оқу бағдарламасы Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту Министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі бұйрығымен бекітілген

5. 5. 5-9 сыныптардағы «Жаһандық құзыреттілік» курсы бойынша мұғалімдерге арналған нұсқаулық. - Нұр-сұлтан: КЕАҚ. И. Алтынсарин, 2022-178 б.

6. 5-9 сыныптарға арналған «Жаһандық құзыреттіліктер» курсы бойынша педагогтерге арналған нұсқаулық – Нұр-Сұлтан: Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, 2022. – 188 б.

7. Функциональная грамотность: глобальные компетенции. Отчет по результатам международного исследования PISA-2018. – Москва. https://fioco.ru/Media/Default/Documents/%D0%9C%D0%A1%D0%98/%D0%93%D0%9A%20PISA-2018_.pdf

8. Игликов Т.С. Глобальные компетенции. Юнит. Медиаграмотность. Финансовая грамотность. Учебное пособие для 5-9 классов общеобразовательных школ. – Астана: ИП «Iglikov Financial Shool», 2023. – 208 с.

9. Игликов Т.С. Жаһандық құзыреттер. Медиа сауаттылық. Қаржылық сауаттылық юниті. Жалпы білім беретін мектептің 5-9-сыныптарына арналған оқу құралы. – Астана ИП «Iglikov Financial Shool», 2023. – 208 с.

Қосымша әдебиеттер:

1. Медиа и информационная грамотность. Учебное пособие для учащихся 9–11(12) классов. / П. Банников, Т. Соколова, О. Гороховский, И. Печищев, Д.Радзявичус, А. Усупбаева, Д. Шишкин. – Алматы: ОФ «Международный центр журналистики «MediaNet», 2020. – 152 с.

2. Пособие по медиаграмотности для преподавателей вузов высших учебных заведений Казахстана. – Алматы: Интерьюс, 2019. – 250 стр.

3. Брылина И.В., Панькова Н.М. Логика и навыки критического мышления: Учебное пособие. – Томск: Изд-во Томского политехнического университета, 2020. – 91 с.

4. Непряхин Н., Пащенко Т. Критическое мышление: железная логика на все случаи жизни. – М. : Альпина Паблишер, 2020. – 192 с.

5. Элен Битэм, Рона Шарп Педагогиканы цифрлық дәуірде қайта зерделеу. ХХІ ғасырдағы оқыту дизайны. – Алматы: «Ұлттық аударма бюросы» қоғамдық қоры. – 2019 жыл. – 328 бет.

6. Ли Энн Пек, Гай С. Рил Медиаэтика. Жас мамандар тәжірибесінен. – Алматы: Ұлттық аударма бюросы. – 2018 жыл. – 304 бет.
7. Шваб Клаус Төртінші индустриялық революция. – Алматы: Ұлттық аударма бюросы, 2018 жыл. – 200 бет.
8. Уоллейс, Патрисия. Интернет психологиясы = The Psychology of the Internet [Мәтін]: оқулық – Алматы: «Ұлттық аударма бюросы» ҚҚ, 2019. – 355 бет.
9. Медиаэтика [Мәтін] = Media Ethics at Work : жас мамандардың тәжірибесінен. – Астана: «Ұлттық аударма бюросы» ҚҚ, 2018. – 304 б.
10. Бейнбриж, Жейсон. Медиа және журналистика теория мен практикаға жаңа көзқарас. –Алматы : «Ұлттық аударма бюросы» ҚҚ, 2019. – 591 б.
11. Хиллиард, Роберт Л. Телевизия, радио және жаңа медиаға мәтін жазу : оқулық. –Алматы, 2020. — 526 б.

Қосымша 1
«Жаһандық құзыреттілік»
курсында оқушылардың сыни

ойлауы мен медиа
сауаттылығын қалыптастыру»
біліктілікті арттыру
курстарының білім беру
бағдарламасына

Бағалау критерийлері	Дәстүрлі бағалау	Бағалау ұпайлармен	Бағалау параметрлері
іске асырылған жоқ	«Қанағаттанарлықсыз»	0-49 ұпай	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыстың мазмұны мәлімделген тақырыпқа сәйкес келмейді; - жұмыс мәтіні абайсызда, оқылмай безендірілген, өрескел стилистикалық және грамматикалық қателер бар, - бір немесе бірнеше дереккөздерден мәтін фрагменттерінің ойланбастан қайта жазылуы байқалады, әдебиет пайдаланылмаған, - қорытынды жоқ немесе бөлім мазмұнына сәйкес келмейді, - жұмыс талаптарға сәйкес ресімделмеген.
ішінара жүзеге асырылды	«Қанағаттанарлық»	50-74 ұпай	<ul style="list-style-type: none"> - жұмыстың мазмұны тақырыпқа ішінара сәйкес келеді; - жұмыс негізінен дұрыс жасалған, маңызды стилистикалық және грамматикалық қателер бар, - жұмыстың дизайнында немқұрайлылық бар: өрістер қалдырылған жоқ, беттердің нөмірленуі жоқ, мәтін бойынша түзетулер енгізілді, титулдық Парақ дұрыс ресімделмеген, - жұмысты орындау үшін үнемі көмек қажет болды, әдебиет ішінара қолданылды, - қорытындылар жұмыстың барлық бөлімдері бойынша

			<p>жасалмайды немесе бөлімнің мазмұнына ішінара сәйкес келеді немесе келтірілген деректер бойынша қорытындылар жоқ,</p> <p>- мазмұны, әдебиеттер тізімі, суреттерге қолтаңбалар, кесте атаулары жоқ</p>
<p>түзетулерді ескере отырып, орташадан жоғары іске асырылды</p>	<p>«Жақсы»</p>	<p>75-84 ұпай</p>	<p>- жұмыстың мазмұны негізінен тақырыпқа сәйкес келеді немесе оның көлемі асыра бағаланады;</p> <p>- жұмыс негізінен дұрыс жасалған, кейбір маңызды емес стилистикалық және грамматикалық қателер бар,</p> <p>- жұмыс негізінен дербес орындалды, әдебиет қолданылды,</p> <p>- қорытындылар негізінен бөлімнің мазмұнына сәйкес келеді</p> <p>- жұмыс негізінен дұрыс рәсімделген, талаптардан кейбір ауытқулар бар,</p>
<p>толығымен жүзеге асырылды</p>	<p>«Өте жақсы»</p>	<p>85-100 ұпай</p>	<p>- тақырыптың мазмұны толығымен ашылады және жұмыс таңдалған тақырыпқа сәйкес келеді;</p> <p>- жұмыс дұрыс жасалған, маңызды емес стилистикалық қателер бар;</p> <p>- жұмыстың практикалық бөлігі өз бетінше орындалды, барлық таңдалған әдебиеттер талданып, жұмыста қолданылды; әр бөлім бойынша негізделген тұжырымдар бар</p>